

7 Sproglig karakteristik

7.7. Sproglig karakteristik

Præsentation

Formålet med denne opgave er at indøve en metode til at give en sammenfattende sproglig karakteristik af en tekst.

Som teksteksempel er valgt et uddrag af Dan Turéll: "Til storbyens pris", off. i *Af en asfalt-rottes bekendelser* (1977)

Opgave

1. Giv en sproglig-stilistisk analyse af Dan Turélls tekst.
I analysen skal bl.a. indgå overvejelser omkring følgende:
 - De talesproglige og skriftsproglige elementer der optræder i teksten
 - En analyse af sætningsbygningen og dennes betydning for læserens oplevelse af teksten
 - Ordvalget - vær bl.a. opmærksom på virkningen af de sammensatte ord, tidstypiske udtryk, sociolekter, brugen af fremmedord og låneord, bandeord og slangudtryk osv.
 - Billedsproget
 - Særlige stilistiske virkemidler som tankestreger, bogstavrim, overdrivelser osv.
2. Den sproglige analyse skal munde ud i en sammenfattende karakteristik af tekstens sproglige stil.

7 Sproglig karakteristik

Tekst

Dan Turèll:

Til storbyens pris

Vi rigtige storby-mennesker, vi asfalt-rotter der lever at benzin og nikotin, vi kommer altid til at smile lidt, ikke hånligt, ikke afstandtagende, bare uvilkårligt, når nogen taler om landets og naturens fredfulde skønhed — vi ville sandsynligvis dø hvis man fjernede os fra beton'en og cementen og neonskiltene. De kan komme nok så mange gange og fortælle om solnedgangen ved Vesterhavet, men alligevel er og blir der nu noget ganske anderledes ved at stå og hænge en halv times tid om gadehjørnet ved Vesterbrogade. Og desuden når den sol er gået ned ved Vesterhavet, hvad gør man så? Så går man hjem. Fra hjørnet af Vesterbrogade er der dog en del andre muligheder. Flere, i hvert fald. Hvad er det da så der er så dragende ved storbyen? spurgte jeg rent retorisk mig selv forleden dag. Svaret faldt med uforlignelig præcision: Det er storby-samfundets to enestående kvaliteter, dets anonymitet og dets availabilitet.

Anonymiteten er den ræve-fordel som den mindre by aldrig får. Ligemeget hvor du går hen véd de du er slagterens datter og at du spiller på det lokale håndbold-hold. Hvis du blir træt af dig selv er du hængt op. (...)

Denne anonymitet, det beskyttende storby-nattæppe om skuldrene, er den ene af storbyens enorme psykologiske fordele. Den anden er den jeg kaldte availabiliteten, et frygteligt ord, men det er af engelsk, available: til rådighed stående, for hånden værende, klart, disponibelt — og det er dét der karakteriserer Storbyen. Alting er til enhver tid til stede i Sjælenes som Kroppenes Store Supermarked, *You can get anything you want*, alle stimuli, sansninger, sensationer. Røgede makreller? Derovre. New Orleans-jazz? Den vej. Hurtigt knald? Lige ud. Små blå søm? Til højre. Voldsfilm? Til venstre. Der er altid et eller andet sted den musik netop du vil høre, i reglen er der et sted hvor I kan hænge og høre den hver aften. Der er altid et værtshus af den slags netop du kan lide, og der er altid en bager der bager tebollerne og krydrer grahamsbrødet ganske som din egen ukuelige mor. (...)

Well, og så indrømmer jeg endda, at København ikke helt er en storby, den er en intim-storby, en miniaturestorby. Men den bliver det, den er godt på vej. Og vi der elsker stenbroen sér frem til det. Der er nu engang intet så fortroligt og lunt og hyggeligt som den gode gamle fremmedgjorte forpestede forurenede sindssyge schizofrene storby. Det er sateme noget andet end på landet, hvor man gang på gang står overfor et træ og véd det er så-og-så smukt og glør og glør på det uden at der sker noget — og til sidst fortvivlet begynder at lede efter den sprække, hvor man skal smide 25-øren i for at få lortet i gang.